

57^e Jaargang

Donderdag 13 januari 2022

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk
Kerkelijk actueel
Voor de jeugd Sprekend verleden

MEDITATIE

Van nu af...

Zult gij niet van nu af tot Mij roepen? (Jeremia 3: 4)

Een nieuw jaar strekt zich voor ons uit. Mijn wens voor u, jullie en mezelf ligt in de tekst boven deze meditatie: 'Zult gij niet van nu af tot Mij roepen?'

De zonde aangewezen

In het gedeelte waaruit de tekst boven deze meditatie afkomstig is, geeft de Heere het volk van Jeremia's dagen eerst ontdekkend onderwijs. In vers 2 lezen we: 'Hef uw ogen op naar de hoge plaatsen, en zie toe, waar zijt gij niet beslapen? Gij hebt voor hen gezeten aan de wegen, als een Arabier in de woestijn'. De Heere tekent het volk hier op twee manieren. Allereerst in het beeld van een overspelige vrouw. Op de hoge plaatsen, dat wil zeggen op de kale bergtoppen, had het volk afgodsbeelden en afgodsaltaren gebouwd. De Baäls en Astharte werden daar gediend. Men verwachtte de regen en vruchtbaarheid van deze goden en men raadpleegde de goden om de toekomst te voorspellen. Toen het volk dat deed, heeft het geestelijk overspel bedreven. Israël heeft zich 'laten beslapen', zegt de Heere. In dat beeld klinkt de pijn van de Heere door: het volk is Hem ontrouw geworden!

Het tweede beeld dat de Heere voor het volk gebruikt, bevat eigenlijk een nog ernstiger aanklacht. De Heere tekent het volk namelijk ook als een 'Arabier in de woestijn'. Bedoeld wordt een Arabische woestijnrover, die loert op de gelegenheid om een nietsvermoedende reiziger of handelskaravaan te overvallen. Zo heeft het volk van Jeremia's dagen actief geloerd op allerlei gelegenheden om te zondigen.

En nu zegt de Heere: Zie uw beeld eens. Sta eens stil bij wat u hebt gedaan. 'Hef uw ogen op' naar de plaatsen van uw zonden. Wie bent u daar geweest?

Met die ontdekkende woorden komt de Heere ook tot ons. Het is alsof de Heere ons vraagt: Zie eens, hoe uw leven was. Welke afgoden hebt u gediend? Hebt u zich niet overgegeven aan allerlei zonden? Bent u Mij niet ontrouw geweest? Hebt u niet geloerd op allerlei gelegenheden om te zondigen? Het kan dat we voor uitbrekende zonden bewaard werden. Maar ook als dat zo was, wat is er niet op onze tong geweest? En in onze gedachten? Is er niet alle reden om ootmoedig ons hoofd te buigen voor het ontdekkende woord van de Heere?

De zegen ingehouden

De Heere voegt er nog iets aan toe: 'Daarom zijn de regendroppelen ingehouden en er is geen spade regen geweest'. Daarmee wil de Heere zeggen: Toen het volk de afgoden diende en alle zegen van hen verwachtte, heb Ik de vroege regen (in oktober/november) en de

late regen (in maart/april) ingehouden. Opdat u zou voelen dat men het tevergeefs van de afgoden verwacht. Zo bezien, kan het inhouden van de zegen van de Heere ook nog een liefdevolle les zijn.

Als het ons dan maar brengt op de plaats, waar het komt tot een breuk met de afgoden, en waar we de Heere gaan erkennen als de ene ware God. En daar bracht het het volk van Jeremia's dagen... niet. De Heere vervolgt namelijk: 'Maar gij hebt een hoeren-voorhoofd, gij weigert schaamrood te worden'. Hoe aangrijpend: een volk dat gezondigd heeft, dat door de Heere gekastijd wordt, en dat onder de slagen niet op de goede plaats komt.

De nodiging uitgegaan

En dan breidt de Heere Zijn armen nodigend uit. Naar zo'n volk. En Hij zegt het: 'Zult gij niet van nu af tot Mij roepen: Mijn Vader, Gij zijt de Leidsman mijner jeugd?' Het is alsof de Heere zegt: Is dit niet het moment dat u zult gaan roepen tot Mij? Dat u zult gaan smeken om Mijn genade? Dat u als een rechteloze een beroep doet op Mijn verbondstrouw? Dat u zult zeggen: Heere, U hebt ons toch als een Vader willen leiden van het begin van onze volksgeschiedenis af? Wilt U ons ook nu leiden, zoals U ons vroeger leidde? Wilt U bekerend onder ons werken? Wilt U daarvoor redenen nemen uit Uzelf?

Wij zouden zeggen: Voor Israël was de tijd voorbij om nog tot de Heere te mogen roepen. Alles was verzonddigd. En zo kan een lezer het in zijn eigen leven ook ervaren. Geen recht meer om te bidden en te roepen. Maar hoor hoe de Heere het zegt: 'Zult gij niet van nu aan tot Mij roepen?'

Misschien hebt u in uw leven nog nooit echt tot God geroepen. Misschien is uw leven in 2021 één lange aaneenschakeling van roepen om en dorsten naar de zonde geweest. Daarmee hebt u eigenlijk geroepen om Gods oordelen! Mogelijk hebt u wel eens geroepen vanuit tijdelijke nood, maar nog nooit geroepen om genade voor uw ziel.

En nu zegt de Heere het zo lieflijk nodigend tot u: 'Zult gij niet van nu af tot Mij roepen?' Kom, zou u Hem niet aanroepen? Om álles wat u nodig hebt. Niet alleen voor uw lichaam. Maar boven alles voor uw onsterfelijke ziel. Niet alleen voor de tijd. Maar boven alles voor de eeuwigheid!

Ds. A.J.T. Ruis

Suïcide

Zelfdoding blijft een gevoelig onderwerp. Alleen al vanwege het grote verdriet voor de nabestaanden. Wat kunnen ouders zich schuldig voelen als hun kind zelfmoord pleegt. Maar het is natuurlijk helemaal moeilijk als je denkt aan degene die dat heeft gedaan. Als christen vraag je jezelf dan af: waar zou hij of zij zijn? Is suïcide een onvergeeflijke zonde? Gaan zelfmoordenaars allemaal voor eeuwig verloren? Misschien heb jij wel iemand gekend die het heeft gedaan. Of loop je zelf met die gevoelens rond. Omdat het leven zo moeilijk is. Luister eens naar wat Jona zegt.

Nu dan, HEERE! neem toch mijn ziel van mij; want het is mij beter te sterven dan te leven. Dat is zijn vraag. Dat is zijn verlangen. Hij wil liever sterven dan leven. Zo zijn er ook nu mensen die liever willen sterven. Niet weinig jongeren vinden het leven zo uitzichtloos dat ze zelfmoord plegen.

En dat komt echt niet alleen bij ongelovigen voor. We lezen er ook meerdere keren van in de Bijbel. Want behalve bij Jona zie je het ook bij Elia. Die was moedeloos, omdat hij dacht dat hij alleen was overgebleven. Elia zei in zijn gebed: *Het is genoeg; neem nu, HEERE, mijn ziel.* Ook Jeremia kende die gedachten. Want wat zei hij over zijn geboorte? *Vervloekt zij de dag, op welken ik geboren ben; de dag, op welken mijn moeder mij gebaard heeft, zij niet gezegend!* Dat soort gedachten is nooit goed te praten. Want dat komt voort uit moedeloosheid. En hoewel dat te begrijpen is, keurt de Heere het af.

Want hoe konden Elia en Jeremia toch zoiets zeggen? Ze wisten toch wat sterven betekent? Dat je dan God moet ontmoeten? Hoe kon Jona dat toch zeggen? Want hoe kan een mens sterven als hij boos is op God en als hij het niet eens is met God? Dat kan dan ook niet. En daarom zal de Heere Jona weer onderwijs moeten geven en moeten inwinnen en overwinnen.

En als wij dit zo samen overdenken, kan de vraag opkomen waarom de Heere dit allemaal zo laat beschrijven in Zijn Woord? Ik denk dat Hij dat heeft gedaan

om dichtbij mensen vandaag de dag te komen. Moedeloze mensen met gedachten aan zelfdoding kunnen in Jona een stukje van hun eigen leven horen en zo de moed op Gods genade niet opgeven.

Maar ook staat het beschreven om maar niet al te veroordelend te spreken over mensen die zelfmoord hebben gepleegd. Want ook Gods kinderen kunnen dus dit soort gedachten hebben. God is Rechter, Die 't beslist. En ik weet wel dat er in de Bijbel verschillende voorbeelden van zelfmoordenaars staan. Stuk voor stuk mensen die zondig hebben geleefd en in hun zonden zich hebben overgegeven aan de macht van de duisternis. Saul, Achitofel en Judas. Daar is dan ook geen Bijbelse hoop voor.

Maar die zelfmoordenaars kun je niet vergelijken met mensen die psychisch helemaal vastgelopen zijn. Of die een psychiatrische ziekte hebben en dingen doen die ze bij hun volle verstand nooit zouden doen.

Het argument wordt weleens gebruikt dat de Heere Zijn kinderen ervoor zal bewaren. Ik weet dat niet. Waarom zou de Heere hen wel bewaren voor zelfmoord maar niet voor moord op een ander? Er staat bovendien nergens dat zelfmoord een onvergeeflijke zonde is.

Zelfdoding is van alle tijden. Ook in de vroegchristelijke kerk, de reformatie en de nadere reformatie kwam het voor. Sommige predikanten en theologen waren behoorlijk scherp in hun oordeel. Mannen als Wilhelmus a Brakel en John Bunyan stelden dat zelfdoding de verdoemenis tot gevolg heeft. Er waren echter ook genoeg mensen die anders dachten. Justus Vermeer vond het verstandiger om het aan de Heere over te laten. Johannes Calvijn verwierp de daad van zelfdoding, maar wilde geen laatste oordeel vellen. Luther was nog duidelijker. Hij zei dat een mens in wanhoop zijn ogen voor Gods genade kan sluiten en voegde daaraan toe dat iemand die zelfmoord pleegt niet per definitie verloren is. En de vader van het Engelse puritanisme, William Perkins, meende dat ook kinderen van God zelfmoord kunnen plegen en dat ze daarmee iets doen wat ze eigenlijk niet willen.

Alleen de Heere komt het oordeel toe. Het is belangrijk om dit voortdurend in gedachten te houden wanneer je jouw mening geeft over een gevoelig onderwerp als zelfdoding. Soms beseffen we niet hoeveel schade we aanbrengen bij anderen met onze (harde) woorden. Laat het maar aan de Heere over.

Jona 4:3

Nu dan, HEERE, neem toch mijn ziel van mij; want het is mij beter te sterven dan te leven.

Kanselboodschap (1)

Bijna 70 jaar geleden stemde de generale synode van onze kerken in met een kanselboodschap. Unaniem! Wat kunnen we elkaar aan het begin van een nieuw jaar beter toewensen dan dat wij met onze kerken op ditzelfde fundament zullen staan?

"De Generale Synode, diep onder de indruk van de ernst der huidige geestelijke situatie in onze Kerken en verontrust over de hier en daar zich voordoende verschijnselen van inzinking, vervlakking, en zelfs van tegenstand somtijds ten opzichte van de praktijk der godzaligheid, voelt zich geroepen tot de Kerken een getuigeniswoord in alle liefde en vermaan te doen uitgaan. Het modern-religieuze "klimaat" in heel de wereld kenmerkt zich thans door een almeer loslaten van het verleden, en van het historisch geworden, gepaard gaande met nog wel een overnemen van de religieuze symbolen, maar om inmiddels haar inhoud te vervagen of los te laten. In dit klimaat (in het algemeen geestelijk wereldproces) komen ook onze Kerken min of meer te staan.

Dit roept op tot diep ernstige bezinning. Temeer daar wij helaas ook onder ons verschijnselen constateren, die ons met grote zorg vervullen. Onder welk wij als voorbeeld noemen een soms waar te nemen verslapping van de ernst in de behandeling der ons toe betrouwde zielen. Waarom wij allen allereerst oproepen om óp en ónder de kansel, en in al de ambtelijke arbeid diep doordrongen te zijn van het tijdelijk en eeuwig wel en wee, zowel der bekeerden als onbekeerden, opdat toch vooral het onderscheidend, ontdekkend, onderwerptelijk en bevindelijk element in prediking, catechisatie, huisbezoek etc. krachtig aanwezig zij.

Tot jaloersheid bewegen

Tevens niet minder om de gans algenoegzame rijkdom en levens-

vervulling welke in Christus is, zo uit te stallen, dat middellijkerwijs de zielen tot jaloersheid worden bewogen, opdat men onder de toepassing des Heiligen Geestes Christus zo lere kennen, dat men op Hem vertrouwt en uit Hem leeft, tot openbaring van de blijdschap des geloofs en een beleving tot de verheerlijking Gods. Om te beginnen worde daarbij uitgegaan, gelijk bijv. ook in het Doopformulier geschiedt, van ons van nature midden in de dood liggende in een gebroken werkverbond, om alzo de noodzakelijkheid en rijke inhoud van het Genadeverbond te leren verstaan. Zo blijft zalig worden een wonder, en wordt de noodzakelijkheid der wedergeboorte door de Heilige Geest niet uit het oog verloren. Op deze wijze zal men ook bewaard blijven voor een oppervlakkigheid, die maar al te gemakkelijk leidt tot wereldgelijkvormigheid, welke vooral hierin bestaat, dat men heden ten dage almeer vraagt: hoever kunnen wij gaan in het uitleven van onszelf, in plaats van: hoe dicht moeten wij wel bij de Heere blijven?

Hier ligt bijzonder een taak voor de ouderen, opdat zij onze jongeren tot een goed voorbeeld mogen zijn, en het meer dan thans het geval is, aan het licht trede, welk een zielvervullende rijkdom er in de waarachtige vreze en gemeenschap Gods is. Tevens wijzen wij erop, hoe bij het toch bekeerde volk van God vaak nog zulk een donkerheid en geesteloosheid heerst en hoe daar de grondoorzaak ook van is, dat het volk Gods almeer schijnt te willen leven uit zijn bekering en niet uit de Bron Zelf; een Drieënige verzoende en genaderijke Verbonds-Jehova. Hier moeten wij almeer nog "bekeerd" worden van onze "zelfgenoegzame bekeerdheid".

Verbondsbeschouwing

Bij al onze leraren, hoogleraren, ouderlingen en leiders willen wij

met diepe ernst aandringen op een zich steeds meer oriënteren in de practicele Godgeleerdheid. Het is voorts niet te ontkennen, dat met name de Verbondsbeschouwing soms ontaardt tot een vervlakking in de beleving, alsof het voldoende ware, dat wij door geboorte onder de Verbondsbedeling zijn opgenomen, of dat wij zonder innerlijk wederbarende werkingen des Heiligen Geestes de weldaden des Verbonds ons zouden kunnen toeëigenen en deelachtig worden. Geloof en bekering zijn wel noodzakelijk in het licht des Verbonds, maar altijd zo, dat goed in het oog worde gehouden, dat ook dit alles genadegift des Verbonds is, tevens dat krachtens dit Verbond, hoe ellendig dat wij ook in onszelf zijn, wij een recht hebben om te geloven. Om daarvan gebruik te mogen maken is het noodzakelijk, dat wij in de bevindelijke weg leren, dat wij God kwijt zijn, en van nature in een verbroken werkverbond liggen, dood door de misdaden en de zonden, en wij alleen door een oprecht geloof Christus en al Zijn weldaden deelachtig kunnen worden, waartoe dan ook dit Verbond ons de volzalige weg ontsluit. Bij deze voorstelling van het Verbond en zijn beleving zal dan ook de toegang tot het Heilig Avondmaal zowel worden beperkt, als op goede gronden ontsloten." Tot zover het eerste deel van de kanselboodschap. Dié kanselboodschap waar de afgevaardigden in 1953 dus *unaniem* mee akkoord gingen. En waarvan de preses van de synode van 2004, ds. J. Westerink, zei dat het zijn vurig gebed was dat onze kerken in dat spoor blijven en waar nodig in dat spoor terugkeren. Hoe nodig blijft dat gebed!

Ds. W.L. van der Staaij

Theodorus Avinck-18

De verblijdende en zegenrijke intrede van Christus in het hart van zondaren.

Indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal hem inkomen.

Openbaring 3:20b

Mijn stem

Het is de stem van de Heiland Die klopt en nodigt. De Heiland spreekt door Wet en Evangelie, door het geweten en door de werking van de Heilige Geest. Het spreken versterkt het kloppen. Als je met kloppen geen gehoor krijgt, ga je ook roepen om binnengelaten te worden. De Zaligmaker gebruikt uitlokkende en uitnodigende woorden. Denk aan Ezech. 18:32: 'Waarom wilt gij sterven?' Soms spreekt de Heiland niet alleen, maar Hij weent ook. Denk aan Lukas 19:41 'Toen Hij nabij kwam en de stad zag, weende hij over haar.' Er is ook Zijn vrije, aanbiedende stem, bijvoorbeeld in Openb. 22:17: 'Die dorst heeft kome, en die wil, neme het water des levens om niet.' De ontdekkende stem van de Zaligmaker laat horen dat wij Hem nodig hebben vanwege onze verloren staat. De stem van Christus is ook raadgevend, vermanend en bestraffend. Werpt u tegen dat u te zondig bent om Christus in uw hart te ontvangen? Dan spreekt Christus bemoedigend: 'De Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren is.' De stem van de Zaligmaker is ook een eedzwerende stem: Ezech. 33:11: 'Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de HEERE.' Het is ook een biddende en smekende stem: 'Wij bidden alsof God door ons bade, wij bidden van Christuswege: Laat u met God verzoenen.' Zijn stem is ook een bedreigende stem. We lezen in Hebr. 10:29: 'Hoeveel te zwaarder straf, zal hij waardig geacht worden, die de Zoon van God vertreden heeft.'

Horen

Wat is het horen? Allereerst het horen met je lichamelijke oor. Het geloof is uit het gehoor, en het gehoor door het Woord van God. Horen houdt ook in met ingespannen aandacht te luisteren en door te dringen tot datgene wat gezegd wordt. Horen betekent ook niet langer luisteren naar andere stemmen buiten die van Christus zoals wettische stemmen of de stem van het ongeloof. Het is het verlangen van de ziel van Gods kind te horen wat de Heere spreekt. Het juiste horen brengt met zich mee een gelovig aannemen en gehoorzamen van de stem van Christus. Horen betekent vaak hetzelfde als geloven. "Het horen van Jezus is dus een gelovig toestemmen en aannemen van Gods getuigenis." De luisterende ziel zegt amen op de ontdekkende, moedgevende en vertroostende woorden van Christus.

En de deur opendoen

Het woordje 'en' geef aan dat het opendoen een gevolg is van het horen. Alles wat het binnenkomen van Jezus wil tegenhouden dient weggedaan te worden: lauwheid, ingezonkenheid, traagheid en

inbeelding rijk te zijn terwijl je arm bent. Hieronder vallen ook: de zonde, de liefde tot de wereld en de tegenwerpingen van het ongeloof. Ook het wettisch gewoet en geredeneer. Opendoen houdt ook in: alle middelen te gebruiken die de binnenkomst van de Zaligmaker bevorderen. Ook betekent het: de schatten die Christus verworven heeft te overdenken. Opendoen houdt ook in op de kloppende stem van Christus te zeggen: "Heere, hier is mijn hart, onrein, walgelijk, vuil en melaats. O, trek U erin!" Het hart wordt ook geopend door evangelische droefheid en verootmoediging: dit baant de weg voor Christus om het hart binnen te trekken. De Heere woont bij hen die van een verbrijzelde en nederige geest zijn. De deur van het hart wordt ook geopend door geloofsuitgangen naar Christus. Christus woont door het geloof in het hart. Het hart wordt ook geopend voor Christus door de verlangens van liefde in het hart naar Hem. We lezen in Joh. 14:23 'Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren; en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen en zullen woning bij hem maken.' De liefde tot de Heiland opent het hart voor Hem. Het horen gaat aan het opendoen vooraf. Zodra de ziel in de weg van het horen geloven mag, wordt het hart voor Christus geopend.

Ik zal tot hem inkomen

De Heiland belooft aan hen die horen en de deur opendoen dat Hij tot hen zal inkomen. Het binnenkomen van Christus is noodzakelijk. Wie Christus mist, mist alles. Christus is in alles de Eerste. Hij komt voor het eerst in het hart door de levendmaking. Dan gaat Christus met Zijn Geest zaligmakend werken in de ziel. "In dat eerste ogenblik, als de dode zondaar levend wordt, is Jezus met Zijn Geest in het hart gekomen." Dit gebeurt bij de eerste zaligmakende overtuiging door de Geest. "Maar als de ziel dit Goddelijke werk heeft ervaren, verenigt zij zich van haar kant metterdaad door een omhelzen in geloof en een aannemen van Christus voor zichzelf. Zij doet dit niet alleen door haar begeren en verlangen te uiten of door zichzelf op te dragen en aan te bieden van haar kant, maar ook door daadwerkelijk de geloofshand uit te steken en Christus voor zich persoonlijk toe te eigenen, en hierin bestaat het wezen van het geloof!"

Ds. A. van Heteren

Lezen in de brief aan de Hebreeën (21)

We zijn toegekomen aan hoofdstuk 9 van de Hebreeënbrief. Daarvan lezen we dit keer de verzen 1 tot en met 12. Zojuist, in hoofdstuk 8, ging het over het nieuwe verbond. Daarvan is Christus de Middelaar. Kostbare en heerlijke beloften behoren bij dat verbond. Zoals deze: “Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, en hun zonden en hun overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken” [8: 12]. Wat een wonder! Er is bij de Heere verzoening voorhanden voor verloren zondaren. Die is er niet zomaar gekomen. Daar moest veel voor plaatsvinden. In het nu volgende hoofdstuk 9 wordt dieper ingegaan op de Priesterdienst die deze verzoening heeft mogelijk gemaakt. Het is de bediening van Christus Jezus, wiens volmaakte offer een eeuwige verlossing heeft teweeg gebracht [9: 12].

Tot het oude verbond behoorde de cultus van het wereldlijk heiligdom, lezen we in vers 1. Daarmee wordt de vroegere tabernakel bedoeld. In de verzen die volgen wordt tot in detail beschreven hoe dat heiligdom – en later ook de tempel te Jeruzalem – was ingericht. Deze bestond zoals we weten uit de boeken van Mozes uit twee gedeelten. Het voorste gedeelte heette ‘het heilige’ en het tweede het binnenste heiligdom, ‘het heilige der heiligen’. We lezen welke voorwerpen daar naar het bevel van de Heere waren geplaatst [9: 2-4]. In het voorste gedeelte onder meer de zevenarmige kandelaar en de tafel der toonbroden. Achter het voorhangsel was het vooral de met goud overtrokken ark van Gods verbond die van grote betekenis was. Daarin bevonden zich de kruik met het manna, als ook de bloeiende staf van Aäron en de wetstafels van het verbond. Terwijl boven de ark de “cherubijnen der heerlijkheid” waren, “die het verzoendeksel beschaduwden” [9: 5].

De priesters die in het heiligdom dienden mochten binnen “de eerste tabernakel” komen [9: 6]. Ze moesten de kandelaar brandend houden en zorgen voor de toonbroden op de tafel. Maar het heilige der heiligen, “de tweede tabernakel” [9: 7] mocht alleen betreden worden door de hogepriester, en dat slechts één keer per jaar. De apostel duidt met deze woorden natuurlijk op de jaarlijkse grote verzoendag, die we beschreven vinden in Leviticus 16. Hij mocht deze allerheiligste ruimte alleen binnenkomen wanneer hij het bloed van het offerdier bij zich had. Dat bloed diende tot betaling voor de zonden zowel van hemzelf als voor “des volks misdaden.”

De apostel schrijft over deze dingen met grote eerbied. Het waren immers inzetten van de heilige God Zelf. Ze waren aan het volk van Godswege opgelegd. Ze wezen de noodzaak van reiniging, verzoening en heiliging van het zondige volk bij God aan. Toch voegt hij er in de verzen 8-10 nadrukkelijk aan toe dat al deze aspecten van de Oud-Testamentische eredienst in wezen ontoereikend waren. Vers 8: “... waarmee de Heilige Geest dit beduidde, dat de weg des heilighdoms nog niet openbaar gemaakt was, zolang de eerste tabernakel nog stand had.” Met andere woorden: de weg naar het hemelse heiligdom waar God woont is ten diepste nog niet echt gebaad, zolang die eerste, tijdelijke tabernakeldienst nog van toepassing was.

De schrijver bedoelt ermee: er is een andere en betere bediening en een uitnemender Priester noodzakelijk. Heel het gebeuren op de grote verzoendag was niet meer dan een heenwijzing naar het priesterlijk werk van Hem die inmiddels gekomen is: de grote Hogepriester Christus. De vrije toegang tot het binnenste heiligdom kon slechts door Hem gebaad worden.

Nadat de apostel dus vanaf vers 1 uitvoerig stilstond bij de bediening van het aardse en zichtbare heiligdom – ongenoegzaam als ze was – vervolgt hij vanaf vers 11: “Maar Christus, de Hogepriester der toekomstige goederen (...) is eenmaal ingegaan in het heiligdom, een eeuwige verlossing teweeg gebracht hebbende.” De dienst in de tabernakel was niet meer dan een zwakke afschaduwing van Zijn volmaakte bediening. De belofde en gekomen Christus heeft de dienst van de schaduwen vervuld door het hogepriesterlijk werk dat Hij heeft verricht. Door het offer van Zijn eigen bloed!

De verzen 11 en 12 van Hebreeën 9 vormen een soort climax van wat de apostel tot dusver heeft gezegd. Ze klinken als de trompetstoot waarin het verzoenend werk van de grote Hogepriester Gods wordt geproclameerd. Op een hoge toon en met welgekozen en inhoudsvolle woorden. Of om het nog anders te zeggen: deze twee verzen zijn als een diamant die de veelkleurigheid van het Borgwerk van Christus in grote heerlijkheid weerspiegelen. Het onderscheid met het priesterwerk van Aäron is groot. De apostel wijst op grote verschillen. De menselijke hogepriester verrichtte zijn werk in het aardse heiligdom, maar Christus is ingegaan in “de meerdere en volmaakte tabernakel, niet met handen gemaakt.” Aäron en de zijnen beschikten slechts over het bloed van bokken en kalveren, maar Christus offerde Zijn eigen bloed. Het was onder het oude verbond nodig dat de hogepriester elk jaar opnieuw verzoening deed, maar de offerdienst van de Heere Jezus behoefde slechts éénmaal plaats te vinden. De hogepriester, zelf ook zondaar zijnde, moest eerst voor zijn eigen overtreding offeren, maar Gods kerk heeft een Priester die volmaakt en heilig is. Zijn offergave komt geheel de Zijnen ten goede. Hij heeft voor haar “een eeuwige verlossing” teweeg gebracht. Aangaande dit offer mag vrijmoedig beleden worden dat de dood van de Zoon van God aan het kruis de enig geldende, ja, de volmaakte offerande en genoegdoening voor de zonden is. Ze is van oneindige kracht en waardigheid, overvloedig genoegzaam tot verzoening van de zonden van de gehele wereld. Op grond hiervan schrijft Paulus het op een andere plaats: “Laat u met God verzoenen!”

ds. J.M.J. Kieviet

DE BELIJDENISSEN VAN AUGUSTINUS (5)

– AUGUSTINUS' ZESTIENDE LEVENSSJAAR

[Allereerst wil ik u hartelijk dankzeggen voor het hartelijke meeleven dat we uit allerlei plaatsen van u hebben ontvangen. Het heeft ons ontroerd en heel goed gedaan. De Heere heeft – na een zeer ernstig verloop van corona – nog onverdiend en wonderlijk genezing geschonken. Voor een zondaar die dat niet verdiende, heeft Hij Zijn Woord nog zoet willen maken. Hij is goed en moge Zijn Naam de eer ontvangen.]

We zijn inmiddels toegekomen aan boek 2 van Augustinus' Belijdenissen. Dat boek is helemaal gewijd aan het zestiende levensjaar van Augustinus. Vooral twee onderwerpen brengt Augustinus ter sprake: Allereerst zijn hartstochten in zijn zestiende levensjaar. En vervolgens de bekende geschiedenis van de perendiefstal – maar daarover Deo volente een volgende keer.

Verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams

De eerste vier paragrafen van boek 2 bieden een soort inleiding. Augustinus kondigt aan, dat hij gaat schrijven over *'de schandelijke daden die hij bedreven heeft'* en *'de vleselijke verdorvenheden van zijn ziel'*. Als Augustinus over de zonden van zijn jeugd nadenkt, is hem dat enerzijds bitter, vertelt hij. Maar hij houdt zijn oog tegelijk gericht op God, *'opdat Gij mij lieflijk (letterlijk: 'zoet') moogt worden'* [II, 1].

Opmerkelijk is hoe Augustinus aan het begin van boek 2 zijn bekering aanduidt. Hij schrijft letterlijk het volgende: *'Gij, Die mij weer tot een eenheid samenvoegt uit de verstrooiing waarin ik versnipperd ben, toen ik me van U, de Ene, afwendde en in de veelheid opging'* [II, 1]. Diepzinnige woorden die het waard zijn om rustig overdacht te worden. Augustinus wil ermee zeggen, dat de verlangens van zijn hart vroeger heel veel verschillende kanten opgingen. Zijn leven was een door de zonde versnipperd leven. Zoals dat nog steeds geldt als we de zon-

de dienen, of als we twee heren willen dienen! Maar wat God gedaan heeft – en wat Hij nog steeds kan doen! – is dit: Hij heeft Augustinus' hart verenigd tot het vrezen van Zijn Naam (zie Psalm 86: 11).

Vader

Als Augustinus zichzelf in boek 2 kent als een jongen van vijftien jaar, plaatst hij zichzelf te midden van allerlei andere personen. De eerste persoon is zijn vader Patricius, die op dat moment volgens Augustinus nog geen christen was, maar wel catechumeen. Dat wil zeggen: hij volgde een catechetisch traject dat voorafging aan de doop. Patricius heeft weliswaar zitting in het gemeentebestuur van Thagaste, maar is toch niet zo bemiddeld. Het ontbreekt hem aan geld om zijn zoon te laten studeren. Daarom haalt hij zijn zoon tijdelijk van school. Voor de vijftienjarige Augustinus betekent dat een jaar van nietsdoen, terwijl hij zich juist in dezelfde periode ontwikkelt van jongen tot man. Heel gemakkelijk geldt hier: Ledigheid is des duivels oorkussen. Augustinus schrijft zelf: *'Ik werd heen en weer geslingerd en verkwistte mijn krachten... De doornstruiken van de zinnelijke lusten groeiden tot boven mijn hoofd'* [II, 2 en 6]. Maar vader Patricius heeft geen oog voor de verleidingen en geestelijke gevaren die zijn zoon bedreigen.

Het stelt de vaders onder ons voor de vraag: Hebben wij – in tegenstelling tot Patricius – wel oog voor de verleidingen en geestelijke gevaren waaraan onze kinderen worden blootgesteld? Spreken we erover met onze kinderen? En bidden we met en voor onze kinderen?

Moeder

Heel anders is het bij de tweede persoon over wie Augustinus schrijft: zijn moeder Monnica. *'In het hart van mijn moeder,'* schrijft de kerkvader, *'waart Gij reeds begonnen Uw tempel te bouwen en Uw heilige woonplaats in te richten'* [II, 6]. Monnica maakt zich

grote zorgen over het geestelijk welzijn van haar zoon. Eerlijk en concreet waarschuwt ze Augustinus. *'Ik herinner mij hoe zij mij onder vier ogen in grote bezorgdheid vermaande, dat ik geen ontucht zou bedrijven en vooral dat ik niemands vrouw tot echtbreuk zou verleiden'*. Achteraf ziet Augustinus in deze vermaningen van zijn moeder Gods bemoeienis met zijn jonge leven. *'Waren het dan niet Uw woorden, die Gij door middel van mijn moeder ... in mijn oren deed weerklinken?'* schrijft hij [II, 7]. De Heere wil woorden van bezorgde moeders en vaders gebruiken, ook als het er in eerste instantie op lijkt, dat die woorden helemaal niets uitwerken!

Vrienden

En dan zijn er in de derde plaats Augustinus' vrienden. We kunnen ons voorstellen, hoe belangrijk die zijn geweest voor een jongen van vijftien jaar. Alleen: het waren verkeerde vrienden. Augustinus vertelt, hoe hij hen hoorde opscheppen over allerlei schanddaden, en hoe hij zich schaamde als hij bij hen achterstond in de zonde. Het stimuleerde hem er toe om des te meer te zondigen of in elk geval te doen alsof. *'Zie,'* schrijft Augustinus, *'dat waren de kameraden met wie ik omzwierf door de straten van Babylon'* [II, 8]. Met 'Babylon' bedoelt de kerkvader hier de zondige wereld. Midden in die wereld leefde hij en hij haalde er zijn hart aan op.

Waarom Augustinus dit alles vertelt? Zelf zegt hij het zo: *'Voor Uw aangezicht vertel ik dit aan mijn geslacht, aan het geslacht der mensen, hoe klein ook het aantal moge zijn van hen, die dit boek onder ogen kunnen krijgen. En waartoe dit? Opdat ik en al wie dit leest, moge bedenken, uit hoe grote diepte men moet roepen tot U'* [II, 5].

Ds. A.J.T. Ruis

Zijn wij leerlingen in de leerdienst?

Bijbelgetrouw en traditiegetrouw wordt 's zondags in ons land op vele plaatsen kerkdienst gehouden: 's morgens en 's middags of 's avonds. Twee diensten op zondag. Helaas zijn er gemeenten waar maar één dienst wordt gehouden. Ook enkele Christelijke Gereformeerde kerken zijn overgegaan tot het houden van één dienst, alleen de morgendienst. Daarin zijn zij andere kerken nagevolgd, waar ook veel andere dingen uit zijn overgenomen. Het plaatselijk beeld van het kerk-zijn verandert. De eenheid in liturgie is weg. In de prediking zijn verschuivingen merkbaar. Bezinning en toetsing op de naam Christelijk Gereformeerd is nodig. De naam wijst op Schrift en belijdenis. In de prediking dient aan de orde te komen: Wet en Evangelie, zonde en genade, het werk van de drie-enige God voor en in de zondaar. De tekst dient verklaard en toegepast te worden. Het toepassende werk van de Heilige Geest mag niet ontbreken. Prof. J.J. van der Schuit, wijzend op de theologie, zei: Zij is allereerst conservatief en vervolgens progressief. Conservatief, dat wil zeggen, niet los van het verleden, de erfenis der Gereformeerde vaders onverzwakt en onbesmet bewaren. De daad en het werk van Reformatie en afscheiding. Gods Geest bekeert nog precies gelijk als toen Paulus op de Damascusweg bad: 'Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal.' De levensgezindheid is Psalm 119. Rijk van inhoud. Vol van onderwijs. Ook in geschiedenissen. En niet te vergeten de Psalmen die liefelijk zijn en harten treffen. Mijn hart roept uit tot God Die leeft en aan mijn ziel het leven geeft. Was dat vandaag maar meer levenswerkelijkheid. Daardoor zien we en belijden we dat de zondag Gods gave is. 's Heeren geschenk. Ook in de coronatijd. Het geef uitzicht en doorzicht. De zondag is verbonden aan de kerkdienst. Kerk en Gods Woord horen bij elkaar. Tot zegen, tot leiding en tot eeuwige zaligheid. Leeft dit werkelijkheid bij ons? Het doet veel in een wereld vol onzekerheid. Heel de kerkdienst spreekt van het willen Gods in Christus, de opgestane Levensvorst. Laten we de zondag toch waarderen en houden. Roem de dag die Israëls God geheiligd heeft. Bemerkt de gemeente dat wij het Woord liefhebben, blij zijn met de zondag, met de tweede kerkdiensten? Het is een gunst van de Heere een gemeente te mogen dienen. Laten we met onze jongeren over de zondag en de diensten spreken. Ook over de vrucht op de prediking en de zegen op de leerdiensten. Wat heeft de verschijning van de Heidelbergse Catechismus en het gebruik ervan veel uitgewerkt. De nationale synode bepaalde dat er elke zondag uit de Heidelberger geprekeerd moest worden. De vraag kan gesteld worden: waarom wordt de Heidelberger zo met nadruk, met klem

geboden? Men achtte kennis van de geloofsleer van zeer groot belang. Gemeenteleden dienden kennis te hebben van de inhoud van het geloof. Zij moesten weten wat de Gereformeerde kerk onderscheidde van de Roomse kerk en de dopersen. In het gebruik van de Catechismus in kerk, school en gezin sprak bijzonder liefde tot de jeugd. Laat dit ook onder ons zo zijn. Ik denk aan het belang van de catechisatie. Dan is er contact met de jeugd. Laat er een goede, hartelijke relatie met de jongeren zijn. Ze moeten kunnen bemerken dat catechese ook behoort tot Gods werk. Catechese is belangrijk. Kennen is een zeer belangrijke zaak. Een levenszaak. Daar wijst de leerdienst, de tweede dienst op. In het hogepriesterlijk gebed belijdt de Heere Christus: Dit is het eeuwige leven dat zij U kennen, de enige waarachtige God en Jezus Christus Dien Gij gezonden hebt. Joh. 17:3. Kennis verkrijgen door de dienst mag er zijn. De Heere wil zelfs geheiligde kennis geven door Zijn Geest. Kennis en geloof, kennen en geloven, gaan samen. Een waarschuwend getuigenis van de Heere lezen we in Hosea 4:6. Mijn volk is uitgeroeid omdat het zonder kennis is. Dewijl gij de kennis verworpen hebt, heb ook Ik u verworpen. Kennis is van levensbelang. Er zijn in onze tijd veel geesten. De eindtijd is aangebroken. Ik las van iemand die de tijd kent: We leven in een religieus oerwoud. Hoe vind je een goede betrouwbare weg in dat religieuze oerwoud. Als er is het hartelijk gebed tot Jezus Christus, Die heeft gezegd: Voorwaar zeg Ik u, Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Jezus kennen bewaart voor dwalen en afdwalen. Het pad van 's Heeren geboden dient gegaan te worden. Het kennen verrijkt het leven. Door de ware kennis krijgt men verstand van God en goddelijke zaken. Goddelijke kennis maakt leergierig. Het kennen en vervolgen te kennen leeft. Opgeblazenheid hoort daar niet bij. Maar wel het leerling blijven tot aan het einde van het leven. Luther, een levensleerling, schrijft: En toch doe ik als een kind aan wie men de catechismus leert en voorleest en zeg ik het woord voor woord, 's morgens en als ik tijd heb, het Onze Vader, de Tien Geboden, het geloof en de Psalmen, enz., en ik moet nog dagelijks lezen en studeren en ben toch niet zoals ik graag zou willen, ik moet een kind en leerling van de catechismus blijven en blijf het graag. Predikers, zeggen wij hier amen op?

ds. M.C. Tanis

Het toe-eigenen

Hierbij geef ik op verzoek enige gedachten weer over de uitdrukking uit het Doopsformulier over het werk van de Heilige Geest, Die ons “toe-eigent hetgeen wij in Christus hebben”. Wat hebben wij dan in Christus? Het te dopen kind heeft toch helemaal niets?

Het is bijna onmogelijk om ons een voorstelling te maken van de rijke schatten en gaven die de Heere Jezus Christus door Zijn volbrachte offerande heeft verworven. Om de volgende redenen:

1. Allereerst vanwege de grootheid en de heerlijkheid van de verworven schatten. Het gaat immers om vergeving en vernieuwing? Let wel: de vergeving van alle zonden en de complete vernieuwing van een zondaar.
2. Maar denk u dan ook in voor wie Hij deze heilsgoederen wilde verwerven. Immers voor diep gevallen Adamskinderen, die allen zonder uitzondering het tegenovergestelde zich waardig maken, namelijk de toorn van God over de zonde.
3. Het wordt nog onbegrijpelijker als we gaan inzien dat de Heere Jezus het leven en de zaligheid heeft verworven in grote zondaarsliefde! De liefde tot het heilig recht van de Vader (Die de zonde niet ongestraft kan laten) allereerst, maar ook vanwege volmaakte en zelfverloochende liefde tot verloren zondaren!
4. Maar bedenk hierbij bovenal dat het de wil van God de Vader Zelf is geweest om in deze weg, de weg die Christus in Zijn vernedering ging, zondaren te behouden!

Welnu, alles wat wij nu in Christus hebben als een volkomen Zaligmaker, wordt ons in de prediking voorgesteld en in het sacrament van de Heilige Doop verzekerd. Vandaar dat onze vaders het zo benoemen in het Doopsformulier. Maar als het dan daarover gaat wordt wel ogenblikkelijk verwezen naar het werk van de Heilige Geest. Waarom dat is? Om de volgende redenen:

1.De grote vraag nadat Christus Zijn heilswerk volbracht heeft is immers: hoe deel ik nu in die gaven? In welke weg komt het mij ten goede? Is na het werk van Christus nu de mens ‘aan zet’? Hangt het zelfs helemaal van mij af of deze heilsgoederen van vergeving en vernieuwing mijn deel worden? Het antwoord is nee. Alleen al te veronderstellen dat een mens in het bezit wil komen van dit heil is de mens te hoog schatten. De werkelijkheid is immers dat van nature geen enkel mens begerig is om met God verzoend te worden?

2.Om tot dat inzicht te komen is er niets minder nodig dan een bovennatuurlijk en krachtig werk van de Heilige Geest. Hij is het die in mijn hart, Romeinen 8:16, gaat getuigen en mij gaat verzekeren

van het heil en het kinschap. Hij gaat daartoe wel een weg. En dat is altijd de weg van de overtuiging van zonde, Joh. 16:8 en volgende. En waarin bestaat de zonde waarvan Hij mij overtuigt? Hierin dat wij niet geloven in Christus. Hem passeren, op een goddeloze of op een vrome manier.

3.De Heilige Geest gebruikt daartoe altijd hetzelfde middel: het Woord van God, de prediking. De prediking van Jezus Christus en Dien gekruisigd houdt impliciet een scherpe veroordeling in van de door de zondeval verloren en failliete mens. Jezus moest zo diep buigen omdat ik zo diep gevallen ben. Dat overtuigend werk van de Heilige Geest is scherp en eerlijk. Ik word in een hoek gedreven. En in dat ‘tollenaarshoekje’ ga ik voor God belijden dat ik verloren ben en strafwaardig. Trap en mate mogen verschillen, maar dat is het ‘gewone’ werk van de Heilige Geest. En daarbij gebruikt Hij, zoals gezegd het Woord.

4.Door de Heilige Geest ga ik dingen ontdekken. Bijvoorbeeld dit dat in de bijbelse tekening van het gedrag van mensen (neem bijvoorbeeld het gedrag van Israel in de woestijn) mijn beeld getekend wordt. Het gaat in het door de Schrift getekende gedrag van mensen om wie ik ben. Door de Heilige Geest ga ik met de beschuldigende vinger naar mezelf wijzen!

5.De Geest is anders echter dan de boze geest, de duivel. Die dreef Jozua de hogepriester ook in een hoek, Zacharia 3:1, maar met de bedoeling hem in die hoek te laten: gij hebt geen heil bij God! De Heilige Geest heeft ten doel de in een hoek gedreven zondaar aan de voeten van de Zaligmaker te brengen, met de bede: Gedenk mijner. Wat gebeurt er dus door het werk van de Geest door middel van de prediking? Ik ga mijn schuld toe-eigenen. En ook dat is een daad van het geloof. Ik leer geloven (een geloof dat niet meer over gaat) dat ik in mezelf verloren ben en midden in de dood lig en daarom het leven elders moet zoeken.

6.Het toe-eigenen van hetgeen wij in Christus hebben, zoals ons Doopsformulier zo kenmerkend uitdrukt, geschiedt dus in de weg van de toe-eigening van de schuld. Wie vlood er ooit naar Jezus heen, zo niet zijn eigen hoop verdween? In het pastoraat kom

je het wel tegen dat bijvoorbeeld bij een sterfgeval van de overledene wordt gezegd dat hij of zij het zich niet durfde toe te eigenen. Met dat 'het' bedoelt men dan: hij durfde het voor zichzelf niet te geloven. De vraag is daarbij: heeft men zich dan wel de zonde toegeëigend? Het een gaat in het werk van de Heilige Geest nooit zonder het ander. En het toe-eigenen van de schuld kan alleen maar in het geloof. De tollenaar in de tempel bad: o God, wees mij zondaar genadig. En dat was puur en zuiver geloof. Hetgeen daaruit bleek dat hij die schuld moest uitspreken voor God en...roepen om Gods ontferming. Dat is het ware geloof: weten, geloven, belijden wie je bent en nochtans (!) roepen om het grootste goed: vergeving.

7. De Heilige Geest drijft mij uit naar de Heere om vergeving, maar dan zo: ik belijd Hem mijn zonden, omdat ik geloof in de vergeving der zonden. In de Heilige Doop wordt de belofte van God immers aangewezen en verzegeld? God komt tot een

mensenkind als een belovend God: Om u te zijn tot een God!

Juist in een zondaar geworden mens komt er behoefte aan vergeving, honger en dorst naar vrede en verzoening. Wat is nu het liefste werk van de Heilige Geest? Is dat Zijn ontdekkend werk, waardoor ik mezelf leer kennen? Nee. Zijn liefste werk is Christus verheerlijken, Joh. 16:14. Ook dat werk verricht Hij door middel van het Woord. Hij is het Die Christus predikt aan het zondaarshart als noodzakelijk, algenoegzaam, gepast en dierbaar. Ik vlucht in mijn gebed tot de Heere en in die weg maakt Hij Zich aan mij bekend. Zijn hand wordt een gevende hand en de mijne een ontvangende hand. In de kerk gebeurt het: daar, onder het Woord en onder het zichtbare Woord, zien zondaren Christus en Zijn heerlijkheid voor het oog opdoemen, ze gaan Hem aanschouwen met hun geloofsoog, Hem aanbidden.

Ds K Hoefnagel

VOOR U GELEZEN

De hemel op aarde

In het boek 'De hemel op aarde' gaat het over geloofs-zekerheid die gepaard gaat met diepe vreugde en grote vrede. Brooks laat zien dat het mogelijk is in dit leven een gegronde zekerheid van de zaligheid te verkrijgen en daarmee de hemel op aarde te ervaren. Volgens Brooks is er geen groter voorrecht dan een kind van God te zijn en dat ook te weten.

Levensloop

Prof. dr. A. Baars beschrijft de levensloop en de tijdsomstandigheden van Thomas Brooks in het boek 'De hemel op aarde' op de blz. 11- 47. Thomas Brooks leefde van 1608-1680. Hij diende als vloot-predikant bij de Engelse marine. Daarna was hij predikant in Londen. Door de Act of Uniformity verloor hij zijn officiële predikantsstatus, maar hij bleef doorgaan met preken. In de zomer van 1665 brak in Londen een grote pestepidemie uit. Veel mensen stierven. Veel predikanten vluchtten uit Londen uit vrees om besmet te worden en te sterven. Brooks bleef op zijn post om te preken en zieken en stervenden pastoraal bij te staan. Toen de grote brand in Londen uitbrak (2-7 september 1666) bleef hij ook op zijn post. Hij zag in die brand de Hand des Heeren tegen Wie gezondigd was. Brooks trekt lijnen van het vuur dat Londen verteerde naar het vuur in de hel en roept op tot bekering. In 1672 krijgt hij zijn officiële vergunning om te preken weer terug. In 1676 wordt dit weer ingetrokken. In deze tijd trouwt Brooks met een godvrezende vrouw die veel jonger is dan hij. Zijn biograaf tekent hierbij aan: 'Zij was lente-jong en hij winter-oud.' Hun huwelijke duurde kort, maar het was toch voor beiden een gelukkige

en gezegende tijd. Brooks overleed op de leeftijd van 72 jaar.

Geloof en zekerheid

De volledige titel van het werk van Brooks luidt: 'De hemel op aarde. Een ernstige verhandeling met betrekking tot een goed gefundeerde zekerheid van het eeuwige geluk en de eeuwige zaligheid van de mens. Hierin worden de aard van de zekerheid, de mogelijkheid om die te verkrijgen, de oorzaken, bronnen en de verschillende graden daarvan uitgelegd. Bovendien worden hierin verschillende gewichtige vragen opgelost.' Er is onder de gereformeerde theologen verschil van visie over de aard van de zekerheid van het geloof. De vraag is of de zekerheid wezenlijk eigen is aan het geloof of dat de zekerheid een 'extra' zegen is bij het geloof, waardoor de gelovige zeker weet dat zijn zonden vergeven zijn en dat hij een kind van God is. De reformatoren betrekken de zekerheid sterk op het geloof zelf. Ook Calvijn meent dat de zekerheid wezenlijk is voor het ware geloof. Dat klinkt ook door in zondag 7 van onze Heidelbergse Catechismus. Er wordt in dit opzicht ook wel onderscheid gemaakt tussen het wezen en het welwezen van het geloof. Het welwezen is dan het geloof in zijn volle bloei of in zijn volle ontplooiing. Brooks is van mening dat een kind van God behouden zal worden ook zonder dit welwezen, als hij het wezen maar bezit. Dit is ook de mening van bijvoorbeeld Brakel en Koelman.

Belijdenis van Westminster

Prof. dr. Baars vindt dat de Belijdenis van Westminster

ster op de meest zuivere manier het onderscheid tussen geloof en de volle zekerheid verwoordt. In de Belijdenis van Westminster, 14 2 en 3 lezen we: "Deze onfeilbare zekerheid is niet op die manier eigen aan het wezen van het geloof, dat een ware gelovige niet soms lang moet wachten of met vele moeilijkheden te kampen kan krijgen voordat hij aan die verzekering deel krijgt. Toch kan hij die zekerheid verkrijgen, daartoe in staat gesteld door de Geest, Die de dingen die hem door God uit genade gegeven worden, leert verstaan. Dit gebeurt zonder buitengewone openbaring door op de juiste wijze gebruik te maken van de gewone middelen. Daarom is het ieders plicht om zich helemaal eraan te wijden zijn roeping en verkiezing vast te maken, opdat zijn hart daardoor meer en meer vervuld zal worden met vrede en vreugde in de Heilige Geest en met liefde tot en dankbaarheid aan God. Hierbij hoort een toename in kracht en het blijmoedig vervullen van de plichten van gehoorzaamheid, die de goede vrucht zijn van deze zekerheid." Prof. dr. Baars tekent hierbij aan dat in de Nederlandse bevindelijke traditie de mening heeft postgevat dat zekerheid een 'hoge stand' is in het geestelijke leven die alleen in uitzonderlijke gevallen wordt bereikt. Het Engelse puritanisme noemt zekerheid ook een hoge stand, maar stelt daarbij dat het Gods gewone weg is om Zijn kinderen tot deze volle zekerheid te brengen.

Brooks

In het voorwoord lezen we op blz. 61 en 62 de opvatting van Brooks: "Het is één ding om genade te bezitten, het is iets anders om te zien dat ik genade bezit. Het is één ding om te geloven, het is iets anders om te geloven dat ik geloof. Het is één ding om geloof te hebben, het is iets anders om te weten dat ik geloof heb. Zekerheid is het gevolg van een helder, stellig, duidelijk weten dat ik genade heb, dat ik geloof en zo meer. Deze zekerheid is het sieraad en hoogtepunt van de heerlijkheid van een christen in dit leven. Ze gaat meestal gepaard met de diepste vreugde, de kostelijkste troost en de grootste vrede. Zekerheid is de parel die de meeste mensen missen, een kroon die maar weinig mensen dragen. Veilig en gelukkig is de mens wiens ziel is versierd met genade, hoewel hij het zelf niet ziet en niet weet. Zekerheid behoort niet tot het wezen van een christen. Ze is nodig voor het *bene esse* (het welwezen), om een getroost en blijmoedig christen te zijn, maar ze is niet nodig voor het *esse* (het wezen) van een christen. Iemand kan een oprecht gelovige zijn en toch als dat in zijn macht zou liggen, heel de wereld geven om te weten dat hij een gelovige is. Genade hebben en verzekerd zijn van onze genade, is glorie op de troon. Het is de hemel op aarde. "

Ds. A. van Heteren

N.a.v. Thomas Brooks, *De hemel op aarde, volle zekerheid van de zaligheid, gebonden, 377 blz., € 29,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 6081. Puriteinse Klassieken 10.*

Van de redactie

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 27 januari 2022. Kopij graag binnen donderdag 13 januari 2022.

Amtsdragersconferentie

Zaterdag 5 februari 2022 zal er 's morgens, aanvang 10 uur, als de omstandigheden dat toelaten, een amtsdragersconferentie worden gehouden. Ds. R. Kok zal een inleiding houden over: "Delen en/ of helen- kiezen in de huidige kerkelijke situatie." Noteert u deze datum. Het is heel belangrijk dat we met elkaar nadenken over de zeer verontrustende ontwikkelingen in onze kerken. De plaats van samenkomst zal zijn de Chr. Geref. Kerk in Noordeloos.

Ds. A.J.T. Ruis

Ds. Ruis is ernstig ziek geweest vanwege corona. Hij moest tweemaal opgenomen worden in het ziekenhuis. Verder kon hij met zuurstof en medicatie thuis verpleegd worden. De Heere heeft herstel willen schenken en geestelijk onderwijs uit Jeremia 3. Dat is reden tot verwondering en dankbaarheid.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtienden). Tel. 0341-565499, e-mail info@cbb.nl *AvH*

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand.**

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kievit

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 29,00,- per jaar.
Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 34,- per jaar.
Advertentietarieven op aanvraag.
Contactadres Canada:
D. Kleinjan Tel. 905-627-8556
mail: bewaarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.
Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

VAN STAVEREN

begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegrafenissen.nl
info@vanstaverenbegrafenissen.nl

OP ZOEK NAAR EEN WAARDEVOL CADEAU?

De stichting WinstuitVerlies biedt
de bundels 'Altijd goede moed' tot 31 januari 2022
extra voordelig aan: € 15,- p/st of
2 voor € 25,- incl. verzendkosten (anders € 19,95 p/st).

Te bestellen op www.winstuitverlies.nl
of bel 0646471935

DANKBETUIGING

Tijdens de kortstondige ziekte, na het overlijden
en bij de begrafenis van mijn innig geliefde man,
onze zorgzame vader, schoonvader en opa

PIET ROOS

In leven predikant van de
Christelijke Gereformeerde Kerken

hebben wij als familie veel medeleven er-
varen. Het was ons tot steun en troost.
Wij hadden graag ieder persoonlijk bedankt, maar
door de grote hoeveelheid en de verscheidenheid
aan reacties is dit niet mogelijk. Daarom willen
wij langs deze weg allen die in deze droevige da-
gen met ons hebben meegeleefd heel hartelijk
danken.

*Mevr. H. Roos - van Beek
Kinderen en kleinkinderen*

Veenendaal, december 2021

**UW ADVERTENTIE
IN KLEUR?***

Neem contact
op met de
administratie!

** Alleen mogelijk op de achterzijde.*

Een nieuwe uitgave

EEN CHRISTELIJKE SAMENSpraak

door Petrus Datheen

**EEN CHRISTELIJKE
SAMENSpraak**

uit Gods Woord

over het onderscheid tussen
de WET en het EVANGELIE

PETRUS DATHEEN

ISBN 978 94 91272 54 7; 120 blz. € 14,40

verkrijgbaar bij de boekhandel

Boekbinderij en uitgeverij Snoek - Ermelo
Tel. 0341 55 66 08 - Email: fnsnoek@kliksafe.nl